

Instari, Tuutti, Kääntis

Suomalaisen kääntäjänkoulutuksen historiaa

Laura Ivaska

Turun yliopisto & Suomalaisen Kirjallisuuden Seura

Outi Paloposki

Turun yliopisto

Leena Salmi

Turun yliopisto

<https://doi.org/10.61200/mikael.154864>

Abstract

The 20th century saw the birth of translator training in different parts of the world. In Finland, the first translator and interpreter training institutions, the so-called Language Institutes, were established in 1966. Today, many institutions offer interpreter and translator training in Finland, including sign language interpreting, among other subjects. Four translator training programmes have their roots in the Language Institutes: those in Tampere University and in the universities of Eastern Finland, Helsinki and Turku. The idea to write the history of these programmes was born amidst celebrations of their 50th anniversaries, falling within a 5-year span between 2016 and 2021. The present thematic issue is the outcome of the history work started during those years, and with contributions presenting different aspects of translator training in Finland: the establishment of the first translator training institutes; the early theoretical thinking behind the translation pedagogy of one of the first trainers, Atso Vuoristo; a systematic review of Finnish doctoral dissertations in Translation Studies; and students' and teachers' reflections and memories of their time working and studying in these institutions. Acknowledging the fact that there is much more ground to cover, we conclude this article by suggesting future avenues for research on this topic.

Keywords: history of translator training, language institute

Avainsanat: kääntäjänkoulutuksen historia, kieli-instituutti

1 Johdanto

Monipuolinen suomalainen kääntäjänkoulutus on ehtinyt jo melkein 60 vuoden ikään – ensimmäiset kääntäjiä ja tulkkeja kouluttaneet Kieli-instituutit perustettiin vuonna 1966

Laura Ivaska, Outi Paloposki & Leena Salmi (toim.) 2024

Mikael

Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen aikakauslehti 17:3, s. 324–331

Finsk tidskrift för översättnings- och tolkningsforskning 17:3, s. 324–331

Finnish Journal of Translation and Interpreting Studies 17:3, p. 324–331

Turkuun ja Tampereelle. Koulutuksen vaiheista on runsaasti lähdeaineistoa: arkistomateriaalia, haastatteluja, kuvia. Myös osittaisia historiikkeja on laadittu (esim. Roinila 1994; Kukkonen & Hartama-Heinonen toim. 2001; Sunnari 2011, 2015; Leblay toim. 2017; Rainò & Vik 2020; Kemppanen 2021). Kattavaa selvitystä tämän tärkeän oppi- ja tieteenalan historiasta ei kuitenkaan ole tehty, vaikka syytä olisi, sillä Suomi on ollut monella tapaa edelläkävijä kääntäjänkoulutuksessa. Kääntäjäkoulutuksen tärkein anti on tietenkin ollut yhteiskunnan eri aloilla työskennelleet ja työskentelevät tuhannet kääntäjät ja tulkit, mutta suomalaisen kääntäjänkoulutuksen laadusta kertoo myös esimerkiksi se, että Turun yliopiston ranskan kääntämisen professori Yves Gambier ja Turussa ja Tampereella kääntämistä opiskellut Euroopan komission käännöstoimen suomen kielen laatuvaavaa Erkkä Vuorinen olivat 2000-luvun alussa vahvasti mukana laatimassa Euroopan komission European Master's in Translation (EMT) -järjestelmää. EMT on kääntäjänkoulutuksen laatusertifikaatti, jonka piiriin kuuluu kaudella 2024–2029 yhteensä 81 yliopistoa kaikkiaan 23 maassa, mukaan lukien kaikki neljä Suomessa nykyisin toimivaa kääntäjiä kouluttavaa yliopistoa (Helsingin, Itä-Suomen, Tampereen ja Turun yliopistot) (EMT 2024). Ansiokkaan koulutuksen historiaa on nyt viimein kerätty yhteen tähän teemanumeroon.

2 Kääntäjänkoulutuksen historia: kansainvälisiä piirteitä

Kielikoulutuksen suuntautuminen viestinnällisiin tehtäviin, kääntämiseen ja tulkkaukseen, on maailmanlaajuisesti 1900-luvun ilmiö. Kääntäjiä ja tulkkeja kouluttavia oppilaitoksia alettiin perustaa juuri ennen sotia, joskin tätä ennenkin on ollut erilaisia koulutusmuotoja kääntäjille. Monique Caminade ja Anthony Pym (1995: 62) mainitsevat kääntäjänkoulutusta esittelevässä hakuteoksessaan Kairon Al-Asun-yliopistoon vuonna 1835 perustetun kääntäjäkoulun, Madrasat al-Tarjaman (ks. myös Kesroyany 2018: 56–57, İhsanoğlu 2012). Tässä koulussa, samoin kuin varhemmissa Bagdadin ja Toledon kääntäjäkouluissa, pääpaino vaikuttaa olleen käännösten tekemisessä tärkeinä pidetyistä teksteistä, mutta Egyptin kouluun on liittynyt myös vahva opettamisen elementti.

Eurooppalaisen kääntäjänkoulutuksen pioneereja ovat olleet etenkin saksankielisen alueen oppilaitokset. Ensimmäinen näistä oli Heidelbergin kauppakorkeakoulun yhteyteen vuonna 1929 perustettu Dolmetscher-Institut. Kyseessä oli tulkikoulutus, mutta kääntäminen otettiin opetusohjelmaan myöhemmin, mikä näkyy uudessa nimessä Institut für Übersetzen und Dolmetschen. Vastaava suuntaus on nähtävissä myös esimerkiksi Sveitsissä vuonna 1941 perustetussa tulkkaukseen erikoistuneessa École d'interprètes de Genève -oppilaitoksessa, josta tuli sittemmin École de traduction et d'interprétation (nykyisin Geneven yliopiston Faculté de traduction et d'interprétation). Myös Wienissä, Innsbruckissa, Grazissa ja Saarbrückenissa aloitettiin kääntäjien koulutus 1940-luvulla. Samoin moskovalaiseen uusien kielten instituuttiin perustettiin kääntämiseen erikoistunut tiedekunta 1942, ja Moskovan valtiollisessa kansainvälisten suhteiden instituutissa alkoi simultaanitulkkien koulutus vuonna 1948. Yhdysvaltalaisen koulutuksen alku liittyi maan joutumiseen toiseen maailmansotaan, jolloin armeijan tarpeisiin räätälöitiin kielikoulutusta (Military Intelligence Service Language School, vuodesta 1946 Army Language

School; nykyisin Defense Language Institute). Kääntäjien ja tulkkien koulutus toimi siis varsin monenlaisissa institutionaalisissa yhteyksissä, yliopistojen osana tai omina instituutteinaan, ja vastasi erilaisiin yhteiskunnallisiin tarpeisiin.

Kääntäjänkoulutus levisi varsin laajalle 1950- ja 1960-lukujen mittaan, kun uusia oppilaitoksia perustettiin muiden muassa Ranskassa, Belgiassa, Italiassa, Intiassa, Japanissa, Meksikossa, Kiinassa ja Brasiliassa. Nykyisin kääntäjänkoulutusta annetaan sadoissa yliopistoissa tai ammatillisissa oppilaitoksissa ympäri maailmaa (Caminade & Pym 1995; *LLM Law Review* 2018). Euroopan unioni on osaltaan vahvistanut koulutuksen asemaa ja tunnettuutta EMT-verkoston kautta.

3 Kääntäjä- ja tulkkipolku Suomessa

1960- ja 1970-lukujen taitteessa Suomeen perustettiin neljä kääntäjiä kouluttavaa kieli-instituuttia: 1966 Turkuun ja Tampereelle, vuonna 1968 Savonlinnaan ja vuonna 1971 Kouvolaan (aiheesta tarkemmin ks. Paloposki ja Jääskeläinen tässä numerossa). Näissä oppilaitoksissa alkanut koulutus jatkui 1980-luvun alkupuolella osana Tampereen, Turun ja Helsingin yliopistojen sekä Joensuun korkeakoulun (nyk. Itä-Suomen yliopisto) humanistista koulutusta. Lisäksi Vaasassa toimi vuosina 1980–2017 koulutusohjelma, joka oli suunniteltu etenkin ruotsiin kääntämisen näkökulmasta (ks. Vehmas-Thesslund: *Kääntäjänkoulutusta Vaasaan* tässä numerossa).

Tulkkaus- ja tulkkipolku puolestaan on järjestetty niin ikään 1960-luvulta lähtien (Rainò & Vik 2020: 15), kunnes 1980-luvun lopulla sekä puhuttujen että viitottujen kielten tulkkaamisen opetus vakiintui (Sunnari 2015: 192; Rainò & Vik 2002: 15). Tulkkaamisen opetusta on järjestetty niin korkeakouluissa kuin muissakin koulutuslaitoksissa. Esimerkiksi Turun yliopistossa järjestettiin vuosina 1996–2009 konferenssitulkki-erikoistumiskoulutusta (Sunnari 2015: 192). Lisäksi Diakonia-ammattikorkeakoulussa (Diak) ja Humanistisessa ammattikorkeakoulussa (Humak) on koulutettu tulkkeja vuodesta 1998 (Rainò & Vik 2020: 15) ja Tampereen aikuiskoulutuskeskuksessa (TAKK) vuodesta 2004 lähtien (von Essen 2024: 6).

Opetushallituksen ylläpitämän Opintopolku-portaalin tietokantaan 10.12.2024 tehtyjen hakujen perusteella Suomessa voi tällä hetkellä opiskella kääntämistä ja tulkkausta yhteensä 13 oppilaitoksessa (ks. Taulukko 1). Hakusanoina käytettiin sanoja *tulkkaus* ja *kääntäminen*, joista ensimmäisellä löytyi koulutuksia kymmenessä ja jäljemmällä kahdeksassa oppilaitoksessa. Oppilaitoksista 11 tarjoaa tutkintoa, ja tulkkaus- ja käännösosalta voikin tällä hetkellä valmistua Suomessa asioimistulkin, filosofian maisterin, humanististen tieteiden kandidaatin, tulkin (AMK ja ylempi AMK), oikeustulkin tai puhevammaisten tulkin tutkintonimikkeellä. Lisäksi kaksi oppilaitosta tarjoaa kääntämiseen ja tulkkaamiseen liittyviä opintoja, jotka eivät johda tutkintoon.

Taulukossa esitetyt hakutulokset eivät ole täysin kattavia; esimerkiksi Åbo Akademi on tarjolla 25 opintopisteen käännöstieteen opintokokonaisuus (Studiehandbok 2024–2027), joka ei kuitenkaan näy hakutuloksissa. Opintopolun tiedot antavat kuitenkin jonkinlaisen kuvan siitä, millaista tulkkaus- ja käännösalan koulutusta Suomessa järjestetään tällä hetkellä. Lähempiä tietoja koulutusten laajuudesta, sisällöstä ja esimerkiksi

opetettavista kielistä voi hakea eri oppilaitosten kohdalta portaalista ja oppilaitosten omilta nettisivuilta.

Taulukko 1. Yhteenvedo opintopolku.fi-sivustolla 10.12.2024 hakusanoilla *kääntäminen* ja *tulkkaus* tehdyistä hauista

Oppilaitos	Hakusana: tulkkaus	Hakusana: kääntäminen
Helsingin yliopisto	x	x
Humanistinen ammattikorkeakoulu	x	x
Oulun yliopisto	x	x
Tampereen yliopisto	x	x
Turun yliopisto	x	x
Ammattiopisto Livia	x	
Diakonia-ammattikorkeakoulu	x	
Riveria	x	
Taitotalo	x	
Tampereen aikuiskoulutuskeskus	x	
Helsingin seudun kesäyliopisto		x
Itä-Suomen yliopisto		x
Työväen akatemia		x

4 Tämän teemanumeron tausta ja sisältö

Kieli-instituuttien perustamisen 50-vuotispäivien paikkeilla, vuonna 2019, ajatus instituuteista alkunsa saaneen kääntäjänkoulutuksen historian kirjoittamisesta virisi usealla taholla: tämä historia olisi saatava kerätyksi talteen ja kaikkien ulottuville. Muuttuvassa maailmassa on tärkeää säilyttää tieto siitä, miten koulutus on kehittynyt, miten se on vastannut kulloisiinkin tarpeisiin, ja miten se on osaltaan luonut kääntämiselle myönteistä ilmapiiriä, tukenut kääntäjien toimintaa ja näkyvyyttä suomalaisessa yhteiskunnassa ja toiminut perustana kansainvälisestikin arvostetulle tutkimukselle.

Suomalaisen kääntäjänkoulutuksen historiaa kokoava hanke lähti konkreettisesti liikkeelle työpajassa, joka järjestettiin Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen symposiumissa Tampereella 13.4.2019. Hankkeelle muodostettiin työryhmä, jossa oli edustus kaikista neljästä yliopistosta, joissa kieli-instituuteissa alkanut kääntäjänkoulutus on jatkunut – sekä Vaasan yliopistosta, missä kääntäjänkoulutus tosin oli tuolloin jo lakkautettu. Työryhmän koostumus on vuosien varrella elänyt, ja työryhmän lisäksi mukana on ollut useita aktiivisia tutkijoita ja opettajia eri yliopistoista.¹

¹ Turusta työryhmässä ovat olleet Outi Paloposki (työryhmän puheenjohtaja) ja Leena Salmi; Helsingistä Mari Pakkala-Weckström; Itä-Suomen yliopistosta Esa Penttilä ja Minna Ruokonen; Tampereelta Anne Ketola ja Kaisa Koskinen; ja Vaasasta Jaana Puskala. Kiitämme kaikkia mukana olleita, ja lämmöllä muistamme myös edesmennyttä kollegaamme Tytti Suojasta Tampereen yliopistosta, joka oli innokkaasti mukana hankkeen alkuvaiheissa. Pienen Kopiosto-apurahan turvin koordinaattorina toimi vuonna 2020 Laura Ivaska Turun yliopistosta, ja hän on jatkanut aktiivisena työryhmän jäsenenä sen jälkeenkin. Koronapandemia vaikutti hankkeeseen, joka oli tarkoitus saattaa päätökseen Helsingin yliopiston

Hankkeen tähänastiset tuotokset ovat nyt luettavissa tässä erikoisnumerossa, jonka vertaisarvioituissa artikkeleissa Outi Paloposki ja Riitta Jääskeläinen käsittelevät kääntäjänkoulutuksen syntyä ja kehitystä, Tiina Holopainen puolestaan Atso Vuoriston varhaista käänntöstieteellistä ja -pedagogista ajattelua Turun kieli-instituutin aikana ja Kristiina Taivalkoski-Shilov käänntöstieteen väitöskirjoja Suomessa. Lisäksi mukana on kaksi kirjoitusta, joissa muistellaan omakohtaisia kokemuksia kääntäjien kouluttajana: Inkeri Vehmas-Thesslund muistelee etenkin Kouvolan kieli-instituutin vaiheita ja Hannu Kemppanen kertoo kokemuksiaan venäjän kääntämisen opettajana Savonlinnassa ja Joensuuissa. Vaasan yliopiston kääntäjänkoulutuksen vaiheita summaa Inkeri Vehmas-Thesslund toisessa tähän teemanumeroon sisältyvässä kirjoituksessaan.

Teemanumeron loput artikkelit valottavat kääntäjäkoulutuksen historiaa opiskelijanäkökulmasta. Tuuli Ahonen luo artikkelissaan katsauksen kääntäjä- ja tulkkausopiskelijoiden osuuskuntatoimintaan, ja Tarja Heiäng ja Heikki Suosalo kokoavat kirjoituksessaan yhteen Kouvolan kieli-instituutin venäjän kielen ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoiden muistelmia. Teemanumeron viimeisessä jutussa Maria Lohela haastattelee yhtä Turun kieli-instituutin ensimmäisen vuosikurssin opiskelijaa, Liisa Koskista.

4 Lopuksi

Toivomme, että suomalaisen kääntäjä- ja tulkki-koulutuksen historian tutkimusta jatketaan tämän teemanumeron jälkeenkin. Kielialan koulutuksen ja tutkimuksen historian aukkoja täydennetään parhaillaan myös lähialoilla: esimerkiksi Turun yliopisto juhlisti syksyllä 2024 ranskan yliopistotasaisen opetuksen satavuotista historiaa, ja siitä on suunnitteilla julkaisu. Soveltavan kielitieteen yhdistys AFinLA ry puolestaan täytti hiljattain 50 vuotta, ja myös sen historiasta on tekeillä julkaisu, jota toimittavat Hannele Dufva, Anna Mauranen ja Katja Mäntylä.

Kääntäjänkoulutusta antavien oppiaineiden (kieli-instituuttien ja kääntäjänkoulutuslaitosten jaostojen) historioissa riittäisi vielä tutkimista. Kääntäjänkoulutuksen historiaa kartoittavan hankkeen alkuvaiheessa muistitiedon kerääminen nousi esiin tärkeänä tutkimuksellisenä avauksena, ja useat yliopistot ottivat opetusohjelmaansa haastattelututkimuksen. Kääntäjänkoulutusta käsittelevää haastatteluaineistoa onkin siis kertynyt runsaasti, mutta sitä ei ole vielä juurikaan hyödynnetty tutkimustarkoituksiin.²

Tutkia voisi myös yhteistyöstä eri laitosten välillä, kuten vuonna 2014 perustettua Kääntämisen ja tulkkauksen opetusmenetelmävarantoa tai 2024 perustettua Kääntämisen

kääntäjänkoulutuksen 50-vuotisjuhlavuonna 2021. Suunniteltu verkkosivu, jolle olisi koostettu artikkeleita ja kuvia, muuttui vuosien varrella täksi *Mikaelin* erikoisnumeroksi; syksyllä 2023 julkaistiin esitelmäkutsu 2.2.2024 pidettyyn Kääntäjänkoulutuksen historiikin verkkoseminaariin ja kirjoituskutsu tähän Mikaelin teemanumeroon. Teemanumeron ovat toimittaneet Laura Ivaska, Outi Paloposki ja Leena Salmi tasavertaisina kollegoina; nimet on lueteltu sukunimen mukaan aakkosjärjestyksessä sekä toimittaja- että kirjoittajatiedoissa.

² Olemme kiitollisia sekä opettajille että kaikille niille opiskelijoille, jotka tekivät ja purkivat haastatteluja osana opintojaan, ja haastateltaville heidän antamastaan ajasta ja hanketta kohtaan osoittamastaan kiinnostuksesta. Haastattelujen aloitus osui kevääseen 2020, jolloin koronapandemia sulki yliopistot ja muutti monia suunnitelmia, minkä vuoksi haastatteluiden luonne muuttui kasvokkaisista verkko- tai sähköpostihaastatteluiksi.

ja tulkkauksen opetuksen yhteistyöverkosta. Samoin tulkkauksen opetuksen historiassa (ks. Rainò, & Vik 2020) ja opiskelijatoiminnassa (vrt. Ahonen tässä numerossa) riittäisi vielä tutkittavaa. Oman lukunsa kääntäjäkoulutuksen historiaan tuo myös oppilaitosten ulkopuolelle jäävä sääntely, joka tähtää kääntäjien ja tulkkien ammattitaidon varmentamiseen, kuten Opetushallituksen järjestämä auktorisoidun kääntäjän tutkinto (tutkinnosta ja sen historiasta, ks. Leblay 2017) ja niin ikään Opetushallituksen ylläpitämä oikeustulk-kirekisteri (ks. Opetushallitus 2024), joiden vaiheita ja suhteita oppilaitoksissa järjestet-tävään opetukseen voisi niin ikään tutkia.

Kuva 1. Kari Salosen *Lahjattomat*-sarjakuva (julkaistu tekijän luvalla)

Historiassa on aina paitsi erilaisia tulkintoja, myös aukkoja. Tämän teemanumeron tarjoama näkemys suomalaisen kääntäjänkoulutuksen historiasta on yhtä aukkoinen kuin kuvassa 1 olevassa sarjakuvassa seikkailevan opiskelijan painajaisen opintorekisteri. Vuodelta 1988 olevassa sarjakuvassa valmistumisen kurimusta kommentoi Turun kääntäjänkoulutuslaitoksen silloinen opiskelija, sarjakuvataiteilija ja kääntäjä Kari Salonen. Sarjakuvan tarinan voisi tulkita myös yritykseksi koota suomalaisen tulkki- ja kääntäjäkoulutuksen historiaa – tämä numero on vasta alkua ja jättää paljon tilkittäviä aukkoja. Tätä sarjakuvaa voisi myös hyödyntää aineistona tulevassa tutkimuksessa: sarjakuvan miljööstä nimittäin tunnistaa Turun yliopiston kääntäjänkoulutuslaitoksen 1980-luvun tilat osoitteessa Aurakatu 11; päähenkilö istuu ilmoitustaulun edessä sohvalla, ja ensimmäisessä ruudussa oikealla näkyy opettajainhuoneen oven sarana. Vaikka tämän teemanumeron artikkelit tulivatkin nyt valmiiksi – toisin kuin opiskelijan opinnot painajaisessa – jatkukoon suomalaisen tulkki- ja kääntäjänkoulutuksen historian tutkimus tämänkin julkaisun jälkeen.

Lähdeluettelo

Caminade, Monique & Anthony Pym 1995. *Les formations en traduction et interprétation : essai de recensement mondial*. Paris: Société Française des Traducteurs.

EMT 2024 = EMT embers 2024–29. Saatavissa: https://commission.europa.eu/education/skills-and-qualifications/develop-your-language-skills/european-masters-translation-emt/emt-members-2024-29_en [viitattu 12.12.2024].

von Essen, Pia 2024. TAKK – Tulkkauskoulutusta jo 20 vuotta. *Kääntäjä/Översättaren* 2/2024: 6.

İhsanoğlu, Ekmeleddin 2012. The Place of Turkish in Egypt's Translation Program. Teoksessa: Humphrey Davies (ed., trans.) *The Turks in Egypt and their Cultural Legacy*. Cairo: American University in Cairo Press. <https://doi.org/10.5743/cairo/9789774163975.003.0009>

Kemppanen, Hannu. 2021. Kääntäjäksi idänkauppaan: katsaus venäjän kielen kääntäjien koulutukseen 1980-luvulla. *Mikael* 14, 112–126. <https://doi.org/10.61200/mikael.129280>

Kesrouany, Maya I. 2018. *Prophetic Translation: The Making of Modern Egyptian Literature*. Edinburgh: Edinburgh University Press.

Kukkonen, Pirjo & Ritva Hartama-Heinonen (ed.) 2001. *Mission, Vision, Strategies, and Values: A Celebration of Translator Training and Translator Studies in Kouvola*. Helsinki: Helsinki University Press.

Leblay, Tarja (toim.) 2017. *Auktorisoidun kääntäjän tutkinnon historiaa ja nykypäivää*. Helsinki: Opetushallitus. Saatavissa: <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/auktorisoidun-kaantajan-tutkinnon-historiaa-ja-nykypaivaa> [viitattu 11.12.2024].

LLM Law Review 2018 = The Professional Interpreter & Translator: The Origin of Language Schools. Saatavissa: <https://www.llmlawreview.com/2018/01/25/the-professional-interpreter-translator-the-origin-of-language-schools/#easy-footnote-1-800> [viitattu 15.4.2024].

Opetushallitus 2024 = Oikeustulkki rekisteri. Saatavissa: <https://www.oph.fi/fi/palvelut/oikeustulkki rekisteri> [viitattu 12.12.2024].

Opintopolku 2024 = Opintopolku/Studieinfo. Saatavissa: <https://opintopolku.fi/konfo/fi/> [viitattu 12.12.2024].

Rainò, Päivi & Gun-Viol Vik 2020. *Tulkkausalan tulevaisuudennäkymät: asioimistulkkauksen, viittomakielen- ja kirjoitustulkkauksen sekä puhevammaisten tulkkauksen koulutustarpeista ja alan tulevaisuudennäkymistä*. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu. Saatavissa: <https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2020/10/Raino%CC%80-ja-Vik-tulkkausalan-tulevaisuudennakymat-2020-humak-diak.pdf> [viitattu 10.12.2024].

Roinila, Pauli 1994. Kielenkääntämisestä kansainväliseen viestintään: näkökulmia erään koulutuksen historiaan. Teoksessa: Ilkka Savijärvi & Väinö Jääskeläinen (toim.) *Tieten tahtoen*. Studia Carelica humanistica 3. Joensuu: Joensuun yliopisto, 245–254.

Sunnari, Marianna 2011. 30 vuotta kääntäjänkoulutusta yliopistoissa. *Kääntäjä/Översättaren* 5, 22.

Sunnari, Marianna 2015. Katsaus tulkkauksen ja tulkki koulutuksen historiaan. Teoksessa: Sirkku Aaltonen, Kristiina Abdallah & Nestori Siponkoski (toim.) *Käännetyt maailmat: johdatus käännösviestintään*. Helsinki: Gaudeamus, 181–196.

Studiehandbok 2024–2025. Saatavissa: <https://studiehandboken.abo.fi/sv/program/29495?period=2024-2027> [viitattu 14.12.2024].

Kirjoittajat

Laura Ivaska on yliopistonlehtori Turun yliopistossa, jossa hän opettaa käännöstiedettä ja kääntämistä kieliparissa englanti–suomi. Hän on myös postdoc-tutkijana Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran hankkeessa *Kääntämisen jäljet arkistoissa*.

Sähköposti: [laura.ivaska\(at\)utu.fi](mailto:laura.ivaska(at)utu.fi)

Outi Paloposki on Turun yliopiston emeritaprofessori. Hänen erikoisalansa on kääntämisen historia, erityisesti arkistotutkimus ja kääntäjien historia.

Sähköposti: [outi.paloposki\(at\)utu.fi](mailto:outi.paloposki(at)utu.fi)

Leena Salmi on yliopistonlehtori Turun yliopistossa ranskan oppiaineessa ja monikielisen käännösviestinnän tutkinto-ohjelmassa. Hänen tutkimusaiheitaan ovat kääntäjien koulutus, käännösteknologia ja sen käyttö sekä käännösten arviointi.

Sähköposti: [leena.salmi\(at\)utu.fi](mailto:leena.salmi(at)utu.fi)